

A SIPRI 2026-os jelentése a katonai kiadásokról

A *Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI)* 2026. április 27-én közzétett jelentése szerint a globális katonai kiadások 2025-ben rekordszintű 2,887 billió dollárt értek el, ami reálértékben 2,9%-os növekedést jelent, és ezzel a katonai kiadások már 11 éven keresztül emelkedtek. A növekedés fő oka nem az általános fegyverkezési verseny volt, hanem több, egyszerre bekövetkező regionális biztonsági válság. A SIPRI szerint a kiadások az amerikai kontinensen kívül minden régióban emelkedtek, és az Egyesült Államokat kivéve a kiadások világszinten 9,2%-kal nőttek.

- *Európa volt a döntő gyorsító tényező.* Európa rekordot jelentő 864 milliárd dolláros kiadásait a SIPRI elsősorban az orosz–ukrán háborúnak és az amerikai biztonsági garanciákkal kapcsolatos bizonytalanságnak tulajdonítja. A NATO-tagállamok 1,581 billió dollárt költöttek, ami a globális összeg 55%-át teszi ki, és 2025 júniusában megállapodtak egy új célkitűzésben, miszerint 2035-re a GDP 5%-át kell elérniük, bár a SIPRI arra figyelmeztet, hogy ez elmoshatja a szűk értelemben vett katonai kiadások és a tágabb értelemben vett biztonsági kiadások közötti határt. Ukrajna 84,1 milliárd dollárt költött, ami a GDP-je 40%-ának felel meg, míg Oroszország 190 milliárd dollárt, vagyis GDP-je 7,5%-át.
- *Ázsia növekedését a fenyegetésérzelet és a beszerzési ciklusok hajtották.* Kína 7,4%-kal, 336 milliárd dollárra növelte kiadásait, ami a 31. egymást követő éves emelkedés. Japán, Tajvan, Dél-Korea, India és Pakisztán szintén növelte kiadásait a Kínával, Észak-Koreával, a Tajvani-szorosban, valamint India és Pakisztán között fennálló feszültségek közepette; a SIPRI kifejezetten kiemeli Japán nagy hatótávolságú csapásmérő rakétáit, valamint hírszerzési, megfigyelési és felderítő beszerzéseit, Tajvan 1988 óta mutatott legnagyobb védelmi költségvetés-növelését, valamint az India és Pakisztán közötti, 2025 májusában bekövetkező konfliktushoz kapcsolódó kiadásokat.
- *A Közel-Kelet rendkívül militarizált maradt, még jelentős nettó növekedés nélkül is.* A közel-keleti kiadások 218 milliárd dolláron nagyjából változatlanok maradtak, de ez eltakarja a magas, tartós terheket: Szaúd-Arábia 83,2 milliárd dollárt költött, Izrael a gázai tűzszünet utáni csökkenés ellenére is 48,3 milliárd dollárt, Törökország pedig 7,2%-kal emelte kiadásait, miközben fegyveriparába, illetve az iraki, szómáliai és szíriai műveleteibe is befektetett. A SIPRI arra is figyelmeztet, hogy a hivatalos iráni csökkenése valószínűleg alul becsüli a valódi kiadásokat, mivel Teherán a rakéta-programok és a drónprogramok működtetéséhez költségvetésen kívüli csatornákat is használ.
- *Afrikában a növekedést a konfliktusok és a rivalizálás vezérelte.* Algéria 11%-kal, 25,4 milliárd dollárra emelte kiadásait, elsősorban a Nyugat-Szaharával kapcsolatos, Marokkóval fennálló feszültségek miatt; Nigéria 55%-kal emelte kiadásait a fokozódó felkelések és szélsőséges erőszak miatt; a Kongói Demokratikus Köztársaság pedig 20%-kal emelte kiadásait a ruandai támogatású fegyveres csoporttal (a Március 23. Mozgalommal) való konfliktus eszkalálódása miatt.
- *Az amerikai régió csak azért esett vissza, mert az Egyesült Államok kiadásai visszaestek.* A régió továbbra is a világ kiadásainak 37%-át tette ki, de a SIPRI szerint az Egyesült Államok önmagában a regionális kiadások 90%-át adta, és kiadásai 7,5%-kal, 954 milliárd dollárra csökkentek. Kanada kiadásai 23%-kal, Brazíliaé 13%-kal nőttek, Guyana pedig 16%-kal növelte katonai kiadásait az Essequibo régióval kapcsolatos venezuelai feszültségek miatt.

A katonai kiadások fő trendjével más elemzőintézetek is nagyjából egyetértenek, bár a pontos összeg módszertani okokból eltérnek. Az International Institute for Strategic Studies (IISS) 2,63 billió dollárra becsüli a 2025-ös globális védelmi kiadásokat, ami az ő számításai szerint 2,5%-os növekedést jelent. A londoni intézet szintén kiemeli az egyenetlen növekedést, az alacsonyabb amerikai kiadásokat és az erős európai lendületet. Az eltérő eredményt a SIPRI-től különböző adatgyűjtési- és feldolgozási módszertan, az eltérő definíciók, illetve az árfolyam-/számviteli különbségek magyarázzák.

Összefoglalóan azt mondhatjuk, hogy a 2025-ös rekordot a hidegháború utáni „békeosztalékhoz” kötődő maradékelvű költségvetésről a háborús készenlét, az elrettentés, a készletek feltöltése, a rakéták/drónok/légvédelmi beszerzések, valamint a védelmi ipari kapacitások bővítése felé történő globális elmozdulás okozta. Európa mutatta a legnagyobb rövidtávú lendületet, Ázsia a leghosszabb strukturális trendet, míg a Közel-Kelet és Afrika a tartós konfliktusok és a bizonytalanság miatt tartotta magas szinten a kiadásokat.

2026. április 29.